

De Europese Commissie heeft zich nog niet officieel over de functie, die zij zich tijdens de onderhandelingen zou willen toegewezen zien, uitgelaten. Er bestaat bij sommige harer leden blijkbaar een neiging het woordvoederschap te eisen. De jongste berichten wijzen erop, dat zij in ieder geval een "adequate" rol zal vragen. Wat dit precies betekent is niet duidelijk, maar de indruk bestaat dat de Commissie denkt in de richting van het in de vorige alinea gestelde.

4. Plaats van de onderhandelingen.

Vijf van de zes landen hebben zich om technische en politieke redenen voor Brussel uitgesproken. Frankrijk is hiermee nog niet akkoord. Nederland zal in ieder geval de Belgen in deze moeten steunen en alleen tezamen met België Brussel kunnen prijsgeven, indien dit een oplossing zou bieden in verband met de andere Franse eisen, mits dan de garantie zou worden verkregen, dat de Gemeenschapsinstellingen behoorlijk bij de onderhandelingen zullen worden ingeschakeld.

5. Secretariaat.

Een ad hoc secretariaat waaraan door de Secretaris-Generaal van de Raden van Ministers EEG en Euratom enkele functionarissen beschikbaar worden gesteld, lijkt de beste oplossing.

6. Aanwezigheid derde landen.

Hoewel dit punt niet uitvoerig is besproken, is de indruk, dat men in het algemeen niet bereid zal zijn waarnemers van derde landen, het Gemenebest of de EFTA toe te laten tot de onderhandelingen.

7. Het betrekken van Engeland bij de werkzaamheden van Brussel.

Van Engelse en ook van Deense zijde is grote belangstelling getoond om zo spoedig mogelijk te worden betrokken bij de werkzaamheden in Brussel, met name waar deze betrekking hebben op het gemeenschappelijk landbouwbeleid en de politiek ten opzichte van Afrika. Voorts hecht men er van Engelse zijde ook veel belang aan te kunnen deelnemen aan de werkzaamheden van de vaste commissie in Parijs, welke de conferentie van Regeringshoofden voorbereidt.

Tot op heden is hierop door de Zes nog niet gereageerd. Naar Nederlandse opvatting moet men van EEG-zijde, naarmate de onderhandelingen vorderen en kans op succes redelijkerwijs verzekerd lijkt, de Engelsen en anderen zo spoedig mogelijk op de hoogte brengen van de werkzaamheden in Brussel en Parijs en hen eventueel ook in de gelegenheid te stellen bepaalde opmerkingen te maken.

357.00(4):336
EEG Alg.

143641
21.9.61

A
MP
M
Arch.

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN
's-GRAVENHAGE

c.c. alle leden
van de Minister-
raad

Aan Zijne Excellentie
de Minister-President,
Voorzitter van de Raad
van Ministers.

MR 22 sept 1961/4
Besproken en afgedaan

Directie/Afdeling: DGES

Datum: 20 september 1961

Onderwerp: Europese Integratie

Kenmerk: 134 601

TER BEHANDELING ONDER PUNT 4 VAN DE AGENDA VAN DE MINISTERRAAD
VAN 22 SEPTEMBER A.S.

- ./.. Bijgaand zend ik U een nota over de komende onderhandelingen tussen Groot-Brittannië en de EEG over de toetreding van dit land tot de EEG. Deze nota vormt de weerslag van de discussie, welke door de Coördinatie Commissie voor Europese integratie- en associatieproblemen over dit onderwerp is gevoerd.
- ./.. Voorts zend ik U een kort verslag van de bespreking, welke de Coördinatie Commissie gewijd heeft aan de agenda voor de zitting welke de Raad van de EEG op 25, 26 en 27 september a.s. te Brussel zal houden.

Spoedshalve zend ik afschrift van deze brief rechtstreeks aan de leden van de Ministerraad.

DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN,

In Cond. Cie
besproken
accord
de 21/9

Nota inzake de komende onderhandelingen tussen
de EEG en Groot-Brittannië

Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste vraagstukken, welke tot op heden werden besproken in verband met de komende onderhandelingen over de toetreding van het Verenigd Koninkrijk tot de EEG. Voorzover van belang zal ten aanzien van elk der vraagstukken worden weergegeven wat de tot nu toe ingenomen standpunten zijn van de verschillende regeringen van de Lid-staten.

1. Onderwerp van de onderhandelingen.

Alle Lid-staten zijn het er over eens bij de toetreding van Groot-Brittannië de politieke en economische doelstellingen van het EEG-verdrag te handhaven en dat aan de bevoegdheden van de instituten van de Gemeenschap niet mag worden getornd. Een oplossing zal moeten worden gevonden voor een aantal technische verdragswijzigingen, samenhangend met de werkwijze en de samenstelling van de instellingen. Voorts zullen een aantal beperkte verdragswijzigingen of aanvullingen mogelijk zijn, zoveel mogelijk van een tijdelijk karakter, met het oog op de betrekkingen tussen Engeland en het Gemenebest. Italië voorziet op dit punt voor ieder Commonwealth-land produktsgewijze studies.

Welke regelingen men van Engelse zijde precies op het oog heeft, is op dit ogenblik nog niet bekend. De berichten uit Londen indiceren, dat Minister Heath tijdens de eerste bijeenkomst het Engelse standpunt nader mondeling uiteen wil zetten.

Dezer dagen is gebleken, dat men van Franse zijde in de brief, welke de Raad van Ministers van de EEG in *zijn* haar eerstvolgende zitting op 26 september moet vaststellen en aan de Engelse Regering moet zenden, de wens wil opnemen, dat men van Engelse zijde, vóór de aanvang der onderhandelingen een document indient; de eigenlijke besprekingen zouden dan één maand na ontvangst van dit document kunnen aanvangen. Van de zijde van de andere vijf landen is hiertegen bezwaar gemaakt. Het zou het begin van de onderhandelingen onnodig uitstellen. Bovendien heeft men begrip voor de wens van Engelse zijde niet onmiddellijk het eigen standpunt op schrift vast te leggen ter vermindering van allerlei kritiek, met name zijdens de Gemenebest-landen.

Van Nederlandse zijde ware met kracht aan dit standpunt vast te houden en akkoord te gaan met de tekst van een brief, waarin wordt gezegd, dat de Zes gaarne uitvoeriger ingelicht zouden willen worden over de voornaamste vraagstukken, welke de Engelse Regering in haar brief aan de orde heeft gesteld, alsmede over de oplossingen welke de Engelse Regering zich denkt voor deze vraagstukken.

2. De betrekkingen met de andere Europese landen.

Algemeen bestaat overeenstemming over de noodzaak, dat in eerste instantie moet worden onderhandeld met Groot-Brittannië en dat eerst voor de fundamentele problemen van deze toetreding in grote lijnen een oplossing moet zijn gevonden. Daarna zullen de reële onderhandelingen met andere kandidaten voor toetreding kunnen volgen. Landen welke om associatie hebben verzocht komen eerst daarna aan de orde.

Ten aanzien van het Deense verzoek ook reeds bij de onderhandelingen met Engeland betrokken te mogen worden, wanneer onderwerpen van bijzonder belang voor Denemarken aan de orde komen, ware het standpunt in te nemen, dat Denemarken zal kunnen worden gehoord zodra zulks in het belang van de onderhandelingen kan worden geacht.

Aan de andere EVA-landen - Zweden, Oostenrijk, Zwitserland en Portugal - zouden de Zes in een zo vroeg mogelijk stadium moeten laten blijken, dat de EEG het belang van een regeling met hen alleszins erkent.

Bijzondere moeilijkheden zijn opgeworpen door het verzoek om toetreding van Ierland. Van Duitse zijde is de wens uitgesproken Ierland te associëren in verband met de relatieve onderontwikkeldeheid van dit land, alsmede omdat Ierland geen lid van de NATO is. Ook Italië is van mening, dat slechts die landen kunnen toetreden, welke als politiek en economisch homogeen met de Zes kunnen worden aangemerkt, d.w.z. tenminste ook NATO-lid zijn. De indruk bestaat, dat ook van Franse zijde dit standpunt wordt gesteund.

In dit verband vormt een additioneel probleem de Ierse wens - waarvan zij informeel hebben doen blijken - zelf de afbraak van hun tarieven op industriële producten te willen doen plaatsvinden in een periode van 12 jaar, vanaf het ogenblik van toetreding, zulks met het oog op de relatieve achterstand in hun industriële ontwikkeling.

Van Nederlandse zijde ware een zo positief mogelijk standpunt ten aanzien van het Ierse verzoek om toetreding in te nemen. In ieder geval zal Nederland niet moeten meewerken aan het innemen van een negatief antwoord aan de Ierse Regering. Over het Ierse vraagstuk ware bovendien zo spoedig mogelijk met de Engelsen van gedachten te wisselen.

3. Organisatie van de onderhandelingen.

In Brussel bestaat thans wel overeenstemming over het feit, dat de onderhandelingen met Engeland zullen worden gevoerd tussen de zes EEG-landen, plus de Europese Commissie aan de ene zijde en Groot-Brittannië aan de andere zijde.

Overeenstemming bestaat ook over de noodzaak de houding van de Zes vooraf te coördineren.

Nog geen volledige overeenstemming bestaat over de kwestie van het woordvoederschap. De indruk bestaat, dat van Duitse en Italiaanse zijde steeds onder alle omstandigheden één woordvoerder voor de Zes wordt gewenst. Dit kan dan één permanente woordvoerder voor de gehele onderhandelingsperiode zijn; men kan ook de woordvoerder ad hoc aanwijzen.

De Benelux-landen en Frankrijk achten deze opvatting enigszins rigide. Het is niet reëel te veronderstellen, dat tijdens de bijeenkomsten op ministerieel niveau slechts één Minister van de EEG-landen het woord mag voeren. Op ambtelijk niveau kan deze procedure voorts bezwaren opleveren en het gevaar inhouden, dat óf geen standpunt wordt ingenomen óf een minimalistisch standpunt.

Teneinde de nodige souplesse bij de onderhandelingen te verkrijgen en de kans op het vinden van compromissen zoveel mogelijk te bevorderen, zijn Nederland en België voorstander van het aanwijzen van een conferentie-voorzitter - in de persoon van de heer Spaak. Deze zou niet tevens woordvoerder van de Zes behoeven te zijn. Tijdens een bespreking in Brussel is gebleken, dat een dergelijke opzet van de onderhandelingen zeer waarschijnlijk niet acceptabel zal zijn voor de meeste andere regeringen.

Een andere oplossing zou daarom zijn, dat de conferentie een van de Ministers van de Zes - en ook hierbij wordt van Benelux zijde gedacht aan de heer Spaak - aanwijst voor de coördinatie en de leiding van de onderhandelingen, met name op ambtelijk niveau. Zijn taak is dan er voor te zorgen, dat de meningsverschillen zich niet te zeer verharderen en dat steeds tussen de meest betrokken partijen op soepele wijze overleg kan plaatsvinden voor het vinden van compromis oplossingen. Vraagstukken waarover op ambtelijk niveau geen overeenstemming mogelijk blijkt, worden dan op ministerieel niveau besproken en zouden daar kunnen worden ingeleid door de hierboven bedoelde Minister.

Het is de bedoeling tijdens de bijeenkomst van de Benelux Ministerraad op 25 september a.s. het gemeenschappelijk Benelux standpunt nader te preciseren.

Wat betreft de rol van de Europese Commissie dient erkend, dat de Europese Commissie, welke onder meer als taak heeft toezicht te houden op de uitvoering van het Verdrag, een wezenlijke rol heeft te vervullen als adviseur van de Lid-staten bij de onderhandelingen. Desgewenst zouden leden van de Commissie bij de besprekingen op ambtelijk niveau voor de Zes het woord kunnen voeren. De indruk is, dat men van Franse zijde tamelijk afwijzend staat tegenover deze opvatting.

✓ van de 6.